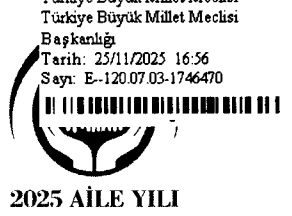

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22092908

Konu : Soru Önergesi (7/34196)

7/34196
GK 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1710225 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait 7/34196 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/34196) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 1C24A109-D2CA-4858-A775-E047388E2FB1

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/34196 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi (2017-2019) kapsamında İzmir'de denize deşarj yapan Çiğli Atıksu Arıtma Tesisi (AAT), Özdere AAT, Çeşme AAT, Urla AAT ve Dikili AAT'nin çıkış sularının tarımsal sulamada kullanılmasının teknik olarak mümkün olduğu ortaya konmuştur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz (DSİ) tarafından, Gediz Havzası'nda 136 rasat kuyusunda, gerçek zamanlı (online) yer altı suyu seviye değişimleri ölçülmektedir. Ani seviye değişimleri olduğunda gerekli uyarı ve kısıtlamalara gidilebilecektir.

DSİ tarafından hazırlanan, "Gediz Havzası Master Planı" ve "İzmir-Manisa İl ve İlçe Merkezleri İçme Suyu Master Planı" kapsamında su arz-talep dengeleri dikkate alınarak projeksiyonlara yansıtılmıştır.

Kuraklık dönemlerinde güvenli su temini amacıyla yer altı suyu yapay besleme, artılmış atık suyun yeniden kullanımı, deniz suyu arıtımı (desalinasyon) ve yağmur suyu hasadı gibi yöntemlerin bölgesel ölçekte uygulanabilirliği değerlendirilmektedir.

DSİ koordinasyonunda, "Havza Kuraklık Yönetim Planları" hazırlanmakta olup, Gediz ve Küçük Menderes Havzaları bu kapsamda öncelikli bölge olarak belirlenmiştir.

Tarımsal sulama projelerinde basınçlı sulama sistemlerine geçiş, açık kanal sistemlerinin kapalı borulu sisteme dönüştürülmesi, su kayıp-kaçak oranlarının azaltılması ve akıllı su yönetimi teknolojilerinin kullanımı yönünde yatırımlar planlanmaktadır.

İzmir ilinin yer aldığı Küçük Menderes Havzası için 2030 yılına kadar sıcaklık ve yağış gibi önemli iklim parametrelerinin değişimi tespit edilerek iklim değişikliğinin su kaynaklarına muhtemel etkisi belirlenmiştir. Bu kapsamda, ortalama sıcaklıklarda 1,68 °C'ye varan artış, yağışlarda ise %8 oranında azalış olacağı öngörülmektedir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan geçtiğimiz 3 aylık döneme ait Meteorolojik Kuraklık Haritasına göre İzmir ili kuraklık durumu "Normal Civarı" olarak görülmektedir.

2018 yılında Bakanlığımız çatısı altında suyla ilgili tüm kurum ve görevler tek elde toplanarak daha bütüncül bir yönetim yapısı oluşturulmuştur.

Ayrıca, Ulusal Su Kurulu, Havza Su Kurulları ve İl Su Kurulları aracılığıyla ülkemizin su yönetimi çok katmanlı bir koordinasyon modeliyle yürütülmektedir. Bu yapı sayesinde su politikaları ulusal düzeyde belirlenmekte, havza ve il düzeyinde ise yerel ihtiyaçlar dikkate alınarak uygulanmaktadır. Böylece yetki, sorumluluk ve iş birliği mekanizmaları zaten kurumsal bir bütünlük içinde etkin biçimde işletilmektedir.

Su kaynaklarımız başta olmak üzere iklim değişikliğine karşı ülkemizin uyum ve direncini artırmak adına su verimliliği yaklaşımının ulusal politikalara entegre edilmesi ve toplumsal yaşam kültürüne dönüştürülmesi maksadıyla 31 Ocak 2023 tarihinde Su Verimliliği Seferberliği başlatılmıştır. Seferberliğin akabinde; su kaynaklarımızın korunması, kentsel, tarımsal, endüstriyel ve bireysel olmak üzere tüm sektörlerde sürdürülebilir su kullanımının sağlanması ve su verimliliğinin yaygınlaştırılmasına yönelik ulusal hedeflerin, stratejilerin ve eylemlerin belirlendiği "Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı" yürürlüğe girmiştir. 2023-2033 dönemini kapsayan planda kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları dahil edilerek hazırlanmış olup hem sektörel hem de bireysel ölçekte uygulanacak su verimliliği tedbirleri belirlenmiştir. Bahsi edilen eylem

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

planlarının uygulanmasını hızlandırmak ve kolaylaştırmak maksadıyla 162 farklı sektörel su verimliliği rehberi hazırlanarak www.suverimliliği.gov.tr adresinde kullanıcılara sunulmuştur.

Yer altı ve yer üstü su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir su yönetimi sağlanması adına Bakanlığımızca belirlenen başlıca stratejiler şunlardır:

- İçme suyu sistemlerinde kayıpların önlenmesi,
- Tarımsal sulamada verimliliği artıracak uygulamaların yaygınlaştırılması,
- Sanayide mevcut en iyi tekniklerin uygulanması,
- Bireysel su verimliliği için farkındalığın güçlendirilmesi ve
- Geleneksel olmayan su kaynaklarının gerekli ön işlemlerden geçirilerek kullanılması.

Bu uygulamaların yanı sıra, Bakanlığımız koordinasyonunda sürdürülebilir su yönetimini sağlamak amacıyla hem ulusal hem de bölgesel düzeyde stratejik politikalar uygulanmaktadır.

Bu kapsamda havza yönetim planları hazırlanmakta, yer altı suyu seviyeleri otomatik gözlem istasyonları ile izlenmekte, kaçak kuyu denetimleri artırılmakta, tahsis limitleri yeniden düzenlenmekte ve yer altı suyu suni besleme projeleri ile kritik yer altı suyu kütlelerinde beslenme sağlanmaktadır.

Ayrıca göllerin beslenme alanlarının korunması, tarımsal su kullanımının sınırlandırılması, sediment kontrolü ve drenaj iyileştirmelerinin yapılması, açık kanal sistemlerinin basınçlı borulu sisteme dönüştürülmesi, damla ve yağmurlama sulama tekniklerinin yaygınlaştırılması ile tarımsal ürün deseninin su kaynaklarına uygun biçimde planlanması sürdürülebilir su yönetiminin temel unsurları arasındadır.

Bununla birlikte kuraklık erken uyarı sistemleri kurulmakta, havza kuraklık eylem planları uygulanmakta ve içme suyu arz güvenliği planları iklim senaryolarına göre revize edilmektedir.

27.12.2024 tarihinde bahse konu eylem planında yer alan tedbirlerin ve sektörel su verimliliği rehberlerinde yer alan mevcut en iyi tekniklerin uygulanmasına yasal zemin oluşturan Su Verimliliği Yönetmeliği yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik kapsamında belirtilen yükümlü ve gönüllü kurum ve kuruluşlar tarafından su verimliliği sistemlerinin kurularak su verimliliği uygulamalarının kalıcı, sürdürülebilir ve sistematik hale getirilmesi sağlanacaktır. Yönetmeliğin getireceği kazanımlar kapsamında; su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması ve iyi uygulamaların belgelendirilmesiyle su verimliliği kültürü yaygınlaştırılacaktır.

Söz konusu çalışmalar, tüm su kaynaklarımızın ve ekolojik sistemlerin korunması ve su kaynaklarına bağlı ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilir kullanımı için yapılmakta olup bu çalışmalar ile su kaynaklarının sürdürülebilir yönetilmesi, verimli kullanımın teşvik edilmesi, iklim değişikliğinin etkilerine ve kuraklığa karşı etkin mücadele edilmesi hedeflenmektedir.

Bununla birlikte, Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla, havzadaki paydaşların katılımıyla Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmış ve bu planlar doğrultusunda su verimliliğini artırıcı tedbirler belirlenmiştir. Ülkemizde 25 nehir havzasında hazırlanmış olan Kuraklık Yönetim Planları çerçevesinde, su verimliliğini teşvik eden sulama yöntemleri, kuraklığa dayanıklı tarım uygulamaları ve alternatif su kaynaklarının kullanımı gibi önlemler yer almaktadır. Ayrıca, kuraklık krizinin önceden öngörülerek yönetilmesi amacıyla 2024 yılında başlatılan “Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi” kurulması çalışmalarının 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayrıca, Su Kaynaklarında İklim Değişikliğine Uyum Projesi (2023) ile sanayi, turizm, konut gibi sektörlerde yağmur suyu toplama ve gri su kullanımı uygulamalarının maliyetleri ve faydaları ortaya konulmuş; rehber dokümanlar hazırlanarak belediyelerle paylaşılmıştır.

IV. Tarım Orman Şûrası Sonuç Bildirgesi'nde de iklim değişikliği ve kuraklıkla ilgili hedefler yer almaktadır. Sonuç bildirgesinde; iklim değişikliği etkilerine dayanıklı yeni bitki çeşitlerinin ve hayvan ırklarının geliştirilmesi ile kuraklık ve aşırı hava olaylarına karşı erken uyarı ve dijital kuraklık izleme sisteminin kurulması kararları alınmıştır.

İzmir ilimiz Gediz, Küçük Menderes ve Kuzey Ege havzaları içinde kalmakta olup Gediz Nehir Havza Yönetim Planı 2019 yılında, Kuzey Ege ve Küçük Menderes Nehir Havza Yönetim Planları 2020 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bahse konu Planlarda su kütlelerinin üzerindeki noktasal, yayılı ve hidromorfolojik bütün baskı ve etkiler belirlenmiş, suyun miktar ve kalite durumları ortaya konulmuş, atık suların yeniden kullanımı, yer altı suyu yapay besleme çalışmaları, su verimliliği vb. konularında tedbirler, maliyetler ve bu tedbirlerden mesul kurumlar belirlenmiştir.

Nehir Havza Yönetim Planı, Taşkın Yönetim Planı, Sektörel Su Tahsis Planı ve Kuraklık Yönetim Planlarının bütünleştirilmesi neticesinde “Gediz Havzası Eylem Planı” 04.05.2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Plan; Ulusal Su Kurulu, Havza Su Kurulu, İl Su Kurulları ve müstakilen teşkil edilen Gediz Eylem Planı Takip Komisyonu marifetiyle takip edilmektedir.

İlaveten, Gediz Havzası Sektörel Su Tahsis Planı 2019 yılında, Küçük Menderes Sektörel Su Tahsis Planı 2023 yılında, Kuzey Ege Havzası Sektörel Su Tahsis Planı 2024 yılında tamamlanmıştır. Söz konusu Planlar ile; iklim değişikliği sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı 5 farklı kuraklık senaryosu (normal durum, hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik (1-6, 12 ve 18 yıllık) havzalardaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis senaryoları hazırlanmış ve su tahsis planlaması yapılmıştır.

Ayrıca, 24.12.2024 tarihinde gerçekleştirilen Ulusal Su Kurulu’nun 3. Toplantısında “Akşehir ve Eber Gölü başta olmak üzere kuraklık riski altında olan göllere ilişkin eylem planlarının hazırlanması” kararı alınmıştır.

Mezkûr karar uyarınca Kuraklık riski altında olan göllere ilişkin çalışmalara ilk örnek olan ve Eğirdir Gölü için hazırlanmış Eylem Planına benzer planların kuraklık riski altında olan diğer göllere yönelik hazırlanması çalışmaları yürütülmektedir. Kuraklık riski değerlendirmeleri doğrultusunda öncelikli olarak 8 göl (Akşehir, Eber, Bafa, Beyşehir, Burdur, İznik, Seyfe ve Sapanca) için kuraklık riski eylem planları hazırlanmaktadır.